

Bryssel, 23. helmikuuta 2026
(OR. en)

6343/26

SOC 84
EMPL 35

ILMOITUS

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Asia: Köyhyyskierteen katkaiseminen: yksilökeskeisten mahdollistavien ja
aktivointipalvelujen kehittäminen
– *Keskustelu*

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion valmisteluasiakirja asiakohdassa
mainitusta aiheesta TSTK-neuvostossa 9. maaliskuuta 2026 käytävää keskustelua varten.

KÖYHYYSKIERTEEN KATKAISEMINEN: YKSILÖKESKEISTEN MAHDOLLISTAVIEN JA AKTIVOINTIPALVELUJEN KEHITTÄMINEN

Köyhyyskierteen katkaiseminen

Puheenjohtaja von der Leyen vahvisti vuonna 2025 unionin tilaa käsitelleessä puheessaan¹ unionin pitkän aikavälin vision ja korosti, että unioni aikoo esittää suunnitelmansa köyhyyden poistamiseksi vuoteen 2050 mennessä. Tämän yleisen tavoitteen saavuttaminen unionissa on haasteellista elinkustannuksiin kohdistuvien jatkuvien paineiden, makrotaloudellisten haasteiden ja taloudellisen epävarmuuden vuoksi.

Kysymyksen moniulotteista luonnetta havainnollistavat pitkäaikaiset haasteet, kuten työssäkäyvien köyhyys, kasvavat asumiseen ja kohtuuhintaisuuteen liittyvät rajoitukset sekä köyhyydessä elävien lapsiperheiden huomattava määrä. Tämä korostaa tarvetta kattavampiin ja tehokkaampiin poliittisiin toimiin. Näihin toimiin kuuluu riittävän toimeentulotuen tarjoaminen sitä tarvitseville sekä aktiivisen osallisuuden ja keskeisten palvelujen saatavuuden parantaminen. Varhaislapsuudessa koetusta köyhyydestä aiheutuu edelleen syvällisiä ja pitkäaikaisia vaikutuksia sekä yksilöille että yhteiskunnille, mikä lisää eriarvoisuutta sosiaalisessa osallistumisessa ja vahvistaa samalla huono-osaisuuden siirtymistä sukupolvelta toiselle. Tarvitsemme näin ollen vahvempia ennaltaehkäiseviä mekanismeja, joilla vähennetään köyhyyteen putoamisen todennäköisyyttä ja puututaan samalla ylisukupolviseen köyhyyteen.

Yksilökeskeisten mahdollistavien ja aktivointipalvelujen kehittäminen

Yksilökeskeiset mahdollistavat ja aktivointipalvelut ovat osoittautuneet tehokkaiksi keinoiksi puuttua sosiaaliseen eriarvoisuuteen ja antaa ihmisille mahdollisuus hyödyntää koko potentiaaliaan.

¹ Puhe unionin tilasta 2025.

On olennaisen tärkeää lisätä investointeja integroituihin, laadukkaisiin ja riittäväillä resursseilla varustettuihin mahdollistaviin palveluihin, mukaan lukien sosiaalisen osallisuuden palvelut (esimerkiksi sosiaalityö, neuvonta, valmennus, mentorointi, psykologinen tuki ja kuntoutus), ja muihin yleisiin mahdollistaviin palveluihin, kuten varhaiskasvatus, terveydenhuolto, pitkäaikaishoito, koulutus ja asuminen, jotta voidaan puuttua köyhyyden rakenteellisiin syihin ja katkaista huono-osaisuuden kierre.

Keskeistä on priorisoida työmarkkinoiden tarpeisiin vastaavia politiikkoja, joilla helpotetaan varhaista osallistumista ja yksilöllistä apua, mukaan lukien yksilölliset taitojen arvioinnit, uraneuvonta ja kohdennetut koulutus- tai uudelleenkoulutusmahdollisuudet. Jotta aktivointipolitiikat olisivat tehokkaita, on olennaisen tärkeää, että ne suunnitellaan yksilön tavoitteiden, valmiuksien ja sosiaalisen kontekstin pohjalta ottaen huomioon, että itsemääräämisoikeus, sosiaaliset yhteydet ja omatoimisuus ovat olennaisen tärkeitä syrjäytymisen kierteen katkaisemiseksi. Yksilökeskeinen suunnittelu tukee myös ihmisarvoa, itsenäisyyttä ja valinnanvaraa.

Samaan aikaan köyhyyden poistaminen edellyttää eri alojen – kuten sosiaalipalvelujen, terveydenhuollon, koulutuksen, työllisyyden ja asumisen alojen – välistä yhteistyötä saumattomien väylien tarjoamiseksi ihmisille, jotta he saavat tarvitsemansa palvelut saman katon alta tai koordinoitujen ohjausjärjestelmien kautta. Erityisen tärkeää on vahvistaa sosiaalisen suojelun järjestelmien ja julkisten työvoimapalvelujen välisiä yhteyksiä sekä kannustimia, joilla työelämään siirtymisestä tehdään taloudellisesti kannattavaa ja kestävää. Tällaiset mahdollistavat lähestymistavat paitsi tukevat työmarkkinoille integroitumista myös edistävät laajempaa sosiaalista osallistumista, yhtäläisiä mahdollisuuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

Lisäksi paikallisten organisaatioiden, vertaistukiryhmien ja ruohonjuuritason toimijoiden osallistaminen auttaa varmistamaan, että palvelut ovat räätälöityjä, kohdennettuja ja helposti saatavilla. Yhteisöllisillä malleilla edistetään myös keskinäistä tukea ja sosiaalista pääomaa, jotka ovat keskeisiä tekijöitä kestäväen osallisuuden kannalta.

Jotta toimilla saavutettaisiin maksimaalisia tuloksia, niillä on lisättävä luottamusta, vähennettävä sisäistettyä stigmaa ja parannettava selviytymisvalmiuksia, jotta saadaan aikaan tehokkaita sosiaalisia tuotoksia vihreän ja digitaalisen siirtymän mukaisesti.

Kaikkien aikojen ensimmäisen, vuoden 2026 alkupuoliskolla hyväksyttävän köyhyyden vastaisen EU:n strategian odotetaan vahvistavan ja korostavan yksilökeskeisten mahdollistavien ja aktivointipalvelujen merkitystä. Vaikka köyhyyden vähentämistä koskevan vuoden 2030 tavoitteen saavuttamisessa on edistytty jonkin verran, tahti on yleisesti ottaen edelleen hidas. Köyhyys vaikuttaa edelleen suhteettomasti naisiin, lapsiperheisiin ja haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin, minkä vuoksi tarvitaan kiireellisesti johdonmukaisempia, kohdennettumpia ja tulevaisuuteen suuntautuvia toimia. On välttämätöntä, että toimintapolitiikat ovat tehokkaita, täydentävät korjaavia palveluja ja sisältävät ennaltaehkäisyyn tähtääviä lähestymistapoja. Olennaisen tärkeää on vahvistaa, myös eurooppalaisen ohjausjakson avulla, politiikan johdonmukaisuutta ja koordinoitua niin EU:n tasolla kuin kansallisella ja alueellisella tasollakin sen varmistamiseksi, että ketään ei jätetä jälkeen.

Keskustelun tavoite

Edellä esitetyn perusteella ministereitä pyydetään keskustelemaan köyhyyskierteen katkaisemiseen soveltuvista tehokkaista politiikoista painottaen erityisesti yksilökeskeisten mahdollistavien ja aktivointipalvelujen roolia. Keskustelun tarkoituksena on helpottaa siirtymistä puhtaasti rahallisista eduista kokonaisvaltaiseen ja kannustavaan yksilölliseen apuun ja luontoissuorituksina tarjottaviin palveluihin. Tässä yhteydessä ministerit voivat pohtia, miten sosiaalisen suojelun järjestelmät ja aktivointipalvelut voidaan sovittaa paremmin yhteen itsenäisyyden, sosiaalisen osallisuuden ja työllisyyden kanssa.

Kysymyksiä keskustelua varten

Edellä esitetyn perusteella ministereitä pyydetään keskustelemaan seuraavista kysymyksistä:

- 1. Millaisin toimenpitein olette voineet tehokkaasti vahvistaa yksilökeskeisiä mahdollistavia ja aktivointipalveluja köyhyyden ja/tai sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi?*
- 2. Miten tulevaan ensimmäiseen köyhyyden vastaiseen EU:n strategiaan voidaan sisällyttää yksilökeskeisiä mahdollistavia ja aktivointipolitiikkoja?*